

תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, במטרה לצמצם נזקי שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים, לשפר את מוכנות הישובים סמוכי יער וחורש, להגנתם מפני דליקות יער וחורש, לשמור ולהגן על ביטחון הציבור, הטבע והרכוש, ולנוכח שינויי האקלים המהווים אתגר עולמי ולאומי והמביאים להחרפה באירועי מזג אוויר קיצון ולהתארכות עונת השריפות, לקדם את התכנית כדלקמן:

1. **הקמת צוות ייעודי** - להקים צוות ייעודי משותף בראשות מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים, שיפעל לגיבוש ולביצוע תכנית לאומית להגנה על יישובים ומוסדות ציבור בסיכון מוגבר לשריפות באמצעות הקמת אזורי חיץ (להלן: "הצוות הייעודי").
 - א. בצוות הייעודי יהיו חברים מנכ"לי המשרדים וגופי הממשלה הבאים או נציג מטעמם: משרד ראש הממשלה, המל"ל, המשרד להגנת הסביבה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הרשות הארצית לכבאות והצלה, רשות חירום לאומית (רח"ל), רשות המים, רשות מקרקעי ישראל, אגף התקציבים במשרד האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר ורשות הטבע והגנים. כמו כן, בהתאם לנושאים שיידונו בצוות, יוזמנו ראש קק"ל, נציגי הגופים המייצגים את מרבית הרשויות המקומיות, ונציגים נוספים בהתאם לצורך.
 - ב. יובהר כי המשרד לביטחון פנים יוביל את עבודת הצוות בהיבטים המקצועיים ומשרד הפנים יוביל וינהל את מנגנון ההקצאה והבקרה התקציבית מול הרשויות המקומיות.
 - ג. הצוות הייעודי ידווח לשרת הפנים ולשר לביטחון פנים אחת לחצי שנה, על התקדמות הביצוע של התכנית הלאומית.

2. **גיבוש התכנית הלאומית להקמת ותחזוקת אזורי החיץ** –

- א. להנחות את הצוות הייעודי לגבש תוך 45 יום, תכנית רב שנתית להקמת ותחזוקת אזורי חיץ על בסיס עבודת המטה הבין ארגונית שהובלה על ידי המל"ל והאזורים אשר מופו במסגרתה כמפורט בנספח 1 (להלן: "התכנית הלאומית"), לרבות קביעת מנגנוני תכנון, מעקב ובקרה, לרבות קביעת מנגנוני תכנון, מעקב ובקרה שיתמכו ביישום התכנית, ולשם כך יהיה רשאי הצוות להקצות מתקציבי התכנית הקיימים בהחלטה.
- ב. כשלב ראשון יוקצו 65 מלש"ח בשנים 2022-2026, בהתאם לפריסה כדלקמן:

שנה/מקור	2022 (מלש"ח)	2023 (מלש"ח)	2024 (מלש"ח)	2025 (מלש"ח)	2026 (מלש"ח)
המשרד לביטחון פנים	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
משרד הפנים	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
משרד החקלאות	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
המשרד להגנת הסביבה	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5
הקרן לשטחים פתוחים (1)	7	7	7	7	7
סה"כ	13	13	13	13	13

1) להנחות את יו"ר הקרן לפנות להנהלת הקרן לשטחים פתוחים בבקשה להקצאה של 35 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2022-2026, עבור מימון התכנית הלאומית, וזאת בכפוף לנהלי הקרן וכל דין.

- ג. להנחות את הממונה על התקציבים במשרד האוצר ואת מנכ"ל משרד ראש הממשלה לגבש הצעה להרחבת המענה להקמת אזורי החיץ בשטחים מוניציפליים או גליליים, בשים לב לתוכנית הלאומית בסעיף 2א לעיל ולהביאה לאישור הממשלה. יובהר כי יישום התכנית הלאומית, למעט הפיילוט שבסעיף 4 א, כפוף לקבלת החלטת הממשלה כאמור.
- ד. התכנית תקבע את סדרי העדיפויות לביצוע, הגופים המבצעים ואת מפרט קוי החיץ, על בסיס טיוטת התקנות והכללים לקווי חיץ שהומלצה בעבודת המטה שהוביל המל"ל, ובכלל זה תתייחס להיבטי תחזוקת אזורי החיץ כאמור בסעיף 3.
- ה. תקציב שהוקצה במסגרת התכנית הלאומית שלא ינוצל בשנה אחת יועבר לשנה שלאחריה בתאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר. כמו כן, הצוות יוכל להקדים או לאחר את מועד הקצאת התקציב מסעיף א' בין השנים 2022-2026, באישור אגף התקציבים במשרד האוצר.
- ו. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ולצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור, יקצו המשרדים המפורטים בטבלה מתקציבים את הסכום הנדרש לצורך מימון העלות הכרוכה במימוש החלטה זו.
- ז. למען הסר ספק, התוכנית הלאומית המובאת בסעיף 2 אינה כוללת ביצוע ותחזוקת אזורי חיץ בקרקעות קק"ל.

3. תחזוקת אזורי החיץ –

- א. לקבוע כי הקמת כל אזור חיץ מותנית בקבלת התחייבות לתחזוקתו על ידי הרשות המקומית או רט"ג או גורם רלוונטי אחר שהתחייב לכך והכל לפי העניין.
- ב. להנחות את הצוות הייעודי לגבש תוך 45 ימים מודל להבטחת תחזוקת אזורי חיץ עבור הפיילוט שבסעיף 4 א'.
- ג. להנחות את הצוות הייעודי לגבש מודלים שונים להבטחת תחזוקת אזורי חיץ, לרבות באמצעות רעייה, שיתבססו על הפיילוט שבסעיף 4 א'.
- ד. במסגרת גיבוש המודלים כאמור בסעיף ג', יוכל הצוות הייעודי, לשקול על פי העניין להציע לממשלה להחליט על הסטת תקציבים לטובת תחזוקת אזורי חיץ ממקורות החלטות ממשלה שהתקבלו בשנים 2021-2022, שעניינן תכניות פיתוח רב שנתיות לאזורים או יישובים, אשר כוללות יישובים שיוקמו בהם אזורי חיץ לפי החלטה זו. הצעה כאמור להסטת תקציבים תגובש לאחר תאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר ועם המשרד המרכז את תכנית הפיתוח ממנה מתבקשת הסטת תקציב לטובת תחזוקת אזורי החיץ.

4. אבני דרך להקצאת התקציב לביצוע-

- א. להנחות את משרד הפנים, בתאום עם הצוות הייעודי לצאת עד לרבעון השני של שנת 2022, בפיילוט ברשויות מקומיות או אשכולות אזוריים בהיקף שלא יפחת מ-13 מלש"ח להקמה של אזורי חיץ ברמת סיכון גבוה מאוד (רמה 5), בהתאם למיפוי המקצועי, שיתבסס על עבודת המטה שתבוצע בהתאם לסעיף 2 (הקמה), ובהתאם לסעיף 3 (תחזוקה).

ב. בהתבסס על מסקנות הפיילוט בסעיף א' לעיל, יפרסם משרד הפנים בתאום עם הצוות הייעודי קול קורא בכל אחת מהשנים 2023-2026, להקמה ולתחזוקה של אזורי חיץ.

5. **מערך הכיבוי האווירי** - להקים צוות בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון פנים או נציג מטעמו ומנכ"ל משרד הביטחון או נציג מטעמו בהשתתפות ראש והמל"ל או נציג מטעמו, נציג צה"ל, הממונה על התקציבים או נציג מטעמו, ונציב כבאות והצלה או נציג מטעמו, לבחינת חלופות שילובו של צה"ל לשיפור מערך הכיבוי האווירי. הצוות יגיש את המלצותיו לשר לביטחון הפנים ולשר הביטחון בתוך 60 ימים ממועד מתן החלטה זו.

6. להנחות את מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים בתאום עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר לגבש תכנית רב שנתית למוכנות, למניעה ולהתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים לשנים 2023-2027, אשר תיבחן במסגרת דיון סדרי העדיפות לקראת תקציב 2023.

נספח 1- עבודת המטה הבין ארגונית שבוצעה על ידי המל"ל

ביוני 2020 זיהה המל"ל פער לאומי בהקמת אזורי חיץ. הפער התבטא הן במצב בשטח בו התגלה שמרבית היישובים אינם ערוכים תשתיתית להגנה מפני שריפות יער, הן בתשתית החוקית, הן תקציבית, והן בחלוקת האחריות בין משרדי הממשלה.

לאור זאת החל המל"ל בעבודת מטה בין ארגונית לקידום הקמת אזורי חיץ סביב יישובים ומבני ציבור. בעבודת המטה שולבו כלל המשרדים והגופים הנוגעים בדבר: משרד ראש הממשלה, משרד לביטחון פנים, משרד הפנים, משרד האוצר, משרד החקלאות, משרד האנרגיה, משרד להגנת הסביבה, כב"ה, רח"ל, קק"ל, רשות הטבע והגנים, רשות המים, מרכז שלטון מקומי ומרכז שלטון אזורי.

הצוות התכנס לתשעה דיוני סטטוס, ערך סיור בנוף הגליל לאחר השריפה שהתרחשה באוקטובר 2020 ועוד. במסגרת עבודת המטה התנהלו מספר תתי עבודות מטה:

1. **דרגת מסוכנות** - כב"ה גיבשו קריטריונים אחידים לניתוח המסוכנות של הרשויות המקומיות מפני שריפות בדרגות הסיכון 1-5. קציני השטח של כב"ה ביצעו סקר מקיף והתקבלה תמונה ארצית של 583 אזורים אשר מנותחים לפי רמת הסיכון בהשוואה ארצית.
2. **אומדן תקציבי ארצי** - רח"ל מימנה מחקר (שבוצע בידי חברת יעוץ) לגיבוש אומדן תקציבי ארצי להקמת אזורי חיץ. במסגרת המחקר בוצע ניתוח עומק של 19 יישובים שבעקבותיו חושב אומדן תקציבי ארצי.
3. **תקנות מכוח חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012** - משרד לבטי"פ חידש את העמ"ט לגיבוש התקנות מתוקף החוק האמור, וערך מספר דיונים לתיקוף הסכמות לתוכן התקנות.
4. **ביצוע** - נערך מספר התייעצויות ודיוני חשיבה לגבי אופן הביצוע לכשיתקצב הפרוייקט של אזורי החיץ לאור המורכבות וריבוי הגופים.
5. **חקר מקרה** - נערך סיכום לאירוע "מגן הרים" (שריפות בהרי יהודה בקיץ 2021) בראי של אזורי החיץ תוך ניתוח המקרה של ביה"ח איתנים שלא נשרף בזכות יוזמת מנהל ביה"ח להקים אזור חיץ.

עבודת המטה הבין ארגונית הכינה את התשתית הן לתחילת ביצוע הפרוייקט. כמו כן, קבעה עבודת המטה אומדן ראשוני לביצוע אזורי החיץ בסך של 192 מלש"ח, מתוכם 155 מלש"ח שיבוצעו בשטחים הנמצאים באחריותן של רשויות מקומיות או בשטחים גליליים המוגדרים בהחלטה זו כ"התכנית הלאומית".

להלן טבלת רמות הסיכון הארצית :

טבלת ריכוז ארצי ישובים ושכונות בערים מאוימים משריפות יער וחורש עם סיווג ל-5 רמות סיכון							
עידכון אחרון 9.12.2020							
שם המחוז	ישובים "מוגנים" במחוז	רמת סיכון 5 גבוהה מאוד	רמת סיכון 4 גבוהה	רמת סיכון 3 בינונית	רמת סיכון 2 נמוך	רמת סיכון 1 נמוך מאוד	הערות
חוף	171	41	81	45	4	-	
ירושלים	131	25	66	40	-	-	
צפון	118	11	103	4	-	-	
יו"ש	111	4	13	56	38	-	
דרום	31	-	2	21	8	-	
מרכז	21	-	3	15	1	2	
דן	אין ישובים "מוגנים"	-	-	-	-	-	
סה"כ ע"פ סיכון		81	268	181	51	2	
סה"כ ישובים	583	סה"כ לפי רמות סיכון = 583					

דברי הסבר

מדינת ישראל מאופיינת בפגיעות גבוהה לשינויי האקלים הצפויים המהווים אתגר עולמי ולאומי, לרבות עלייה בטמפרטורות, גלי חום, וכן אירועי גשם קיצוניים והצפות. אלה מביאים להחרפה באירועי מזג אוויר קיצון ולהתארכות עונת השריפות. על-כן, נדרשת מדינת ישראל להיערך למתן מענה לשינויים הצפויים.

ישראל למודת אירועים קשים של שריפות יער וחורש כדוגמת "אסון הכרמל" בשנת 2010, במהלכו נספו 44 בני אדם, אירועי "באש ובמים" בשנת 2016, ו"אש חמה" בשנת 2019, במהלכם התרחשו שריפות יער וחורש באלפי מוקדים, ונגרמו נזקים כבדים כתוצאה מכך ליישובים מאוכלסים, לתשתיות לאומיות ולנכסי הטבע של מדינת ישראל, במהלך אירוע "אש חמה" אף נשרף כליל הישוב מבוא מודיעים.

לאור זאת, ועל מנת למנוע שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים ולשפר את מוכנות היישובים סמוכי יער וחורש, להגנתם מפני שריפות, על מנת לשמור ולהגן על ביטחון הציבור, הטבע והרכוש, מוצע בהחלטה לקדם את התכנית כדלקמן:

להקים צוות בראשות משותפת של מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים או נציג מטעמם, שיפעלו לגיבוש ולביצוע תכנית לאומית להגנה על יישובים ומוסדות ציבור בסיכון מוגבר לשריפות.

התכנית הלאומית תגובש על בסיס עבודת מטה שהוביל המטה לביטחון לאומי, בשיתוף כלל הגורמים הרלוונטיים, לקידום הקמתם ותחזוקתם של אזורי החיץ ביישובים סמוכי יער וחורש.

עקרונות עבודת המטה מצורפים כנספח 1 להחלטה זו, בין העקרונות, אזורי החיץ הם אזורים מסביב ליישובים ומתקנים אסטרטגיים שבהם צמחייה מדוללת, שבילי גישה לרכבי כיבוי וזמינות של מקורות מים. אלו, מאפשרים למנוע התפשטות שריפות לעבר אותם מקומות תוך צמצום הפגיעה בחיי אדם ורכוש, כפי שהוכח באירועים שונים בעבר. בשל כך, הם מהווים מרכיב מרכזי בתפיסת מניעת השריפות. כחלק מעבודת המטה בנושא אזורי החיץ, בוצע מחקר ומיפוי בשיתוף של כלל אזורי הסיכון לשריפות במחוזות השונים ע"פ קריטריונים של סיכון בדרגה גבוהה מאוד עד סיכון בדרגה נמוכה מאוד.

הרשות הארצית לכבאות והצלה ביצעו בחינה והחליטו על 583 אזורים בסיכון, חלקם בתחום השיפוט של הרשויות המקומיות/האזוריות וחלק מהשטחים באחריות קק"ל, רט"ג, מנהל אזרחי וצה"ל.

בצוות הייעודי יהיו חברים: מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציג מטעמו; ראש המל"ל או נציג מטעמו; מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה או נציג מטעמה; מנכ"לית משרד החקלאות ופיתוח הכפר או נציג מטעמה; נציב כבאות והצלה או נציג מטעמו; מנהל רשות מקרקעי ישראל או נציג מטעמו; ראש רשות חירום לאומית (רח"ל) או נציג מטעמו; מנהל רשות המים או נציג מטעמו; הממונה על התקציבים או נציג מטעמו. כמו כן יזומנו מנכ"ל רשות הטבע והגנים או נציג מטעמו; יו"ר קק"ל או נציג מטעמו; יו"ר מרכז השלטון המקומי או נציג מטעמו ויו"ר מרכז המועצות האזוריות או נציג מטעמו.

עבודת המטה הבין ארגונית שריכוז המל"ל הכינה את התשתית הן לתחילת ביצוע הפרוייקט. כמו כן, קבעה עבודת המטה אומדן ראשוני לביצוע אזורי החיץ בסך של 192 מלש"ח, מתוכם 155 מלש"ח שיבוצעו בשטחים הנמצאים באחריותן של רשויות מקומיות או בשטחים גליליים המוגדרים בהחלטה זו כ"התכנית הלאומית".

בשלב הראשון יוקצו 65 מלש"ח לביצוע התכנית הלאומית. בשלב השני מנחה הממשלה את הממונה על התקציבים במשרד האוצר ואת מנכ"ל משרד ראש הממשלה לגבש הצעה להרחבת המענה

להקמת אזורי החיץ בשטחים מוניציפליים או גליליים, בשים לב לתוכנית הלאומית בסעיף 2א לעיל ולהביאה לאישור הממשלה.

בהתאם להודעת יו"ר קק"ל כפי שנמסרה למנכ"ל משרד ראש הממשלה הטיפול באזורי חיץ בקרקעות קק"ל על ידה מצוי בסדרי העדיפויות של קק"ל כפי שמשקף בתקציביה וזאת ללא תלות בהחלטת הממשלה. למען הסר ספק, התוכנית הלאומית המובאת בסעיף 2 אינה כוללת ביצוע ותחזוקת איזורי חיץ בקרקעות קק"ל.

הצוות הייעודי יבצע מעקב ובקרה על יישום התכנית, וידווח לשרת הפנים ולשר לביטחון פנים אחת לחצי שנה, על התקדמות הביצוע.

כמו כן, במסגרת ההחלטה, מוצע להקים צוות בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים או נציג מטעמו ומנכ"ל משרד הביטחון או נציג מטעמו ובהשתתפות ראש המל"ל או נציג מטעמו, נציג צה"ל, הממונה על התקציבים במשרד האוצר או נציג מטעמו, ונציב כבאות והצלה או נציג מטעמו אשר יבחן חלופות שילובו של צה"ל לשיפור מערך הכיבוי האווירי של מדינת ישראל, טייסת אלעד.

הצוות יגיש את המלצותיו לשר לביטחון הפנים ולשר הביטחון בתוך 60 ימים ממועד מתן החלטה.

עוד מוצע בהחלטה, לקבוע כי מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל המשרד לביטחון פנים בתאום הממונה על אגף התקציבים במשרד האוצר תכנית רב שנתית למוכנות, למניעה ולהתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים לשנים 2023-2027, אשר תיבחן במסגרת דיון סדרי העדיפויות לקראת תקציב 2023.

התכנית תביא לקידום הרחבת היכולות המבצעיות, הטכנולוגיות והמודיעיניות של הרשות הארצית לכבאות והצלה וכן, תגבש מודל למערכת גומלין עם הפרט והקהילה ליצירת תרבות בטיחות באש לאומית. כמו כן, תוגדר עוצמת הכוח הנדרשת לטובת היערכות ותפקוד אפקטיבי בעת אירוע שריפה ושימוש במניעה מצבית לצמצום הסיכון ביישובים ותשתיות מרכזיות סמוכי יער.

הצוות יבחן את קידום התכנית לאור ארבעה עקרונות:

1. תרבות בטיחות באש לאומית – קידום תרבות בטיחות באש של הפרט וקהילה, שת"פ עם רשויות מקומיות בנושא, יצירת אחריות אישית בקרב אזרחים כלפי הצורך בהגנה על משאבי הטבע והאדם, הסברה לציבור ושילובם של מגוון כלים להעלאת מודעות להיות הפרט בעל יכולת כמחולל שינוי בנושא השריפות.
2. מניעה מצבית – גיבוש כלים לעיצוב או שינוי הסביבה המיידית בדרך שיטתית, על מנת להביא לצמצום הזדמנויות לקרות שריפה. זאת, ע"י קידום של אזורי החיץ ולצידם, בחינת אפשרויות של פיזור מניעתי של חומר מעכב בעירה בהתאם לעונות השנה ולמיפוי אזורי סיכון הנדרשים להתערבות, אפשרות לשימוש במערכות מרטיבות ביישובים סמוכי יער ובסיכון גבוה וכיו"ב.
3. מודיעין וטכנולוגיה – יישום טכנולוגיות חדשות בתחום המחקר ואיסוף המודיעין לחיזוי אירועי שריפה ובניהול אירוע לבחינת התפשטות השריפה והיערכות הכוחות בהתאם. כמו כן, שימוש רב ממדי ורוב גוני בכלי טייס לא מאוישים לבחינת דליקות, איתור שריפות ומציתים, ניהול השריפה והכוונת הכוחות, איתור וחילוץ כבאים ואזרחים שנלכדו באש ואף, לניטור ושיקום השטח לאחר השריפה. כמו כן, לבחון שילובן של מערכת מצלמות טרמיות משולבות אנליטיקה באזורים בעלי סיכון גבוה.
4. עוצמת הכוח ופיקוד מערכת – חיזוק המערך הלוחם ברשות הארצית לכבאות והצלה, מיצוי עוצמת הכוח תוך שימת דגש על תפיסת הפו"ש והכשרות בהתאמה לאירועי שריפות ענק. בחינת הרחבת הכוח הלוחם והתאמת כוחות להתמודדות עם אירועי שריפות ענק בשטחים פתוחים.

תקציב

כמפורט בהחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – מאשר

שרת האנרגיה - מאשרת

שר הביטחון – מאשר

שר החקלאות ופיתוח הכפר – מאשר

שר הבינוי והשיכון – מאשר

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1. החלטה מספר 378 מיום 30.08.2021 (תכנית לשיקום נזקי השריפה במטה יהודה)
2. החלטה מספר 449 מיום 18.10.2020 ("תוכנית סיוע לעיריית נוף הגליל להתמודדות עם פגעי השריפות")
3. החלטה מספר 4600 מיום 02.06.2019 ("תכנית סיוע לרשויות המקומיות להתמודדות עם פגעי השריפות במבוא מודיעים ובקיבוץ הראל")
4. החלטה מספר 4079 מיום 29.07.2018 ("היערכות ישראל להסתגלות לשינויי אקלים: יישום ההמלצות לממשלה לאסטרטגיה ותכנית פעולה לאומית")
5. החלטה מספר 2534 מיום 05.12.2010 ("היערכות הממשלה לשיקום פגעי השריפה ביערות הכרמל")

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

סיווגים

סיווג ראשי:

01ביצועי

סיווג משני:

03 תהליך

תחום פעולה עיקרי:

07אכיפת החוק

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי השר לביטחון הפנים
ועל ידי שרת הפנים
ועל ידי השרה להגנת הסביבה

ב' באדר א' התשפ"ב
03 בפברואר 2022

היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ה בשבט התשפ"ב

27 בינואר 2022

סימוכין: 6787844946

חוות דעת משפטית הנלווית להצעה להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: תכנית לאומית להתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. בהצעת ההחלטה מוצע לגבש תוכנית לאומית להקמה ולתחזוקה של אזורי חיץ במטרה לצמצם נזקי שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים.
2. בהתאם לאמור בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר לה, במהלך שנת 2020 התחיל המטה לביטחון הלאומי בעבודת מטה בין ארגונית לקידום הקמת אזורי חיץ מסביב ליישובים ולמבני ציבור. כחלק מעבודת המטה גובשו קריטריונים לניתוח המסוכנות מפני שריפות של רשויות מקומיות עם סיווג ל-5 רמות סיכון והרשות הארצית לכבאות והצלה ביצעה סקר ארצי לקביעת רמת הסיכון לרשויות המקומיות.
3. על סמך תוצרי עבודת המטה ובמטרה לצמצם נזקי שריפות ולשפר את מוכנות הרשויות המקומיות לשריפות, מוצעים במסגרת הצעת ההחלטה צעדים כדלקמן:
 - 3.1. מוצע להקים צוות ייעודי בראשות מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים שיפעל לגיבוש ולביצוע תכנית לאומית להגנה על יישובים ומוסדות ציבור בסיכון מוגבר לשריפות באמצעות הקמת אזורי חיץ (להלן – התכנית הלאומית). התכנית תקבע את מפרט הביצוע של אזורי החיץ, הגופים המבצעים, סדרי עדיפויות לביצוע, על פי השיקולים המקצועיים הרלוונטיים לעניין, ותתייחס להיבטי תחזוקת אזורי החיץ.
 - 3.2. לטובת ביצוע התכנית הלאומית יתבצע איגום תקציבי ממשרדי הממשלה, וזאת כשלב ראשון אשר יוכל לתת מענה לחלק מאזורי החיץ הנדרשים. כמו כן, מוצע להנחות את יו"ר הקרן לשטחים פתוחים לפנות להנהלת הקרן בבקשה להקצאת תקציב כמפורט בהצעה, וזאת בכפוף לכל דין.
 - לצד זאת מוצע להנחות את הממונה על התקציבים במשרד האוצר ואת מנכ"ל משרד ראש הממשלה לגבש הצעה להרחבת המענה להקמת אזורי החיץ בשטחים מוניציפליים או גליליים, בשים לב לתוכנית הלאומית בסעיף 2 להצעה, ולהביאה לאישור הממשלה. בהתאם לאמור בהצעה יישום התכנית הלאומית, מעבר לשלב הפיילוט, מותנה בקבלת החלטת ממשלה נוספת כאמור.
- עוד מובהר בהצעה כי התוכנית הלאומית אינה כוללת ביצוע ותחזוקת אזורי חיץ בקרקעות קק"ל.
- 3.3. מוצע להנחות את הצוות הייעודי לגבש מודל להבטחת תחזוקת אזורי החיץ. כמו כן, נקבע כי הקמת כל אזור חיץ תהיה מותנית בקבלת התחייבות לתחזוקתו על ידי הרשות המקומית, או רט"ג או גורם רלוונטי אחר שהתחייב לכך והכל לפי העניין. במסגרת זו יוכל הצוות, בתיאום עם גורמים נוספים כמפורט בהצעה, לשקול להציע לממשלה להסיט תקציבים לטובת תחזוקת אזורי חיץ מתקציבי החלטות ממשלה שהתקבלו שנים 2021 – 2022 שעניינן תכניות פיתוח רב שנתיות לאזורים או ליישובים. הסטה כאמור מותנית בקבלת החלטה מתאימה על ידי הממשלה.

היועצת המשפטית

- 3.4. עוד מוצע להנחות את משרד הפנים, בתיאום עם הצוות הייעודי, לפרסם קול קורא לפיילוט להקמה של אזורי חיץ ברמת סיכון גבוהה מאוד (רמה 5). בהתאם לתוצאות הפיילוט, משרד הפנים, בתיאום עם הצוות הייעודי, יפרסם קול קורא להקמה ולתחזוקה של אזורי חיץ בכל אחת מהשנים 2023 – 2026.
- 3.5. בנוסף, מוצע להקים צוות בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון פנים ומנכ"ל משרד הביטחון שיבחן חלופות לשילובו של צה"ל לשיפור מערך הכיבוי האווירי של מדינת ישראל (טייסת אלעד).
- 3.6. לבסוף, מוצע להנחות את מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים בתיאום עם הממונה על התקציבים במשרד האוצר לגבש תכנית רב שנתית למוכנות, למניעה ולהתמודדות עם שריפות יער, חורש ושטחים פתוחים לשנים 2023-2027, אשר תיבחן במסגרת דיון סדרי העדיפות לקראת תקציב 2023.
4. יישום התכנית ייעשה בכפוף להוראות כל דין החל על העניין ובליווי היועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים בעניינים הנדרשים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לאור כל האמור לעיל, הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הנוגעים בדבר, והערות שהתקבלו בהיבטים המשפטיים הוטמעו בנוסח.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה. עמדה זו מקובלת על היועצים המשפטיים של המשרד לביטחון פנים והמשרד להגנת הסביבה.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית